

WERKGELEGENHEID IN DE VISSERIJ EN LANDBOUW

In de periode 1995-2002 nam de totale werkgelegenheid in de landbouw en de visserij in de kustzone af met bijna 10 %. In de visserij ging 33 % van de arbeidsplaatsen verloren, in de landbouw 5 %. De afname van de werkgelegenheid in de landbouw en de visserij was het sterkst in de kustgemeenten (- 14,2 % of - 346 personen) door de daling in de visserij. De hinterlandgemeenten kenden een afname met 6,3 % of 190 personen. Daartegenover staat dat de totale tewerkstelling in de kustregio tussen 1995 en 2002 met bijna 7 % toenam.

→ WAAROM DEZE INDICATOR?

De landbouw- en visserijsector vervult een belangrijke sociaaleconomische rol in onze maatschappij, met name op het gebied van de voedselvoorziening en de tewerkstelling. Beide sectoren oefenen bovendien zowel een positieve als negatieve invloed uit op het milieu. Bedrijven uit deze sector vormen vaak de eerste schakel in een bedrijfskolom. Veranderingen in de landbouw en visserij hebben vaak een effect op de hele productieketen.

→ WAT ZEGT DEZE INDICATOR?

De indicator wordt gedefinieerd als de jaarlijkse evolutie (in positieve of negatieve zin) van de loontrekkende en zelfstandige tewerkstelling in de visserijsector en in de landbouwsector t.o.v. een bepaald referentiejaar. Het opnemen van de zelfstandigen en hun helpers is belangrijk om een volledig beeld te krijgen van de tewerkstelling in deze sectoren: 75 % van de totale tewerkstelling in de landbouw en de visserij wordt immers gecreëerd door zelfstandigen. Vooral in de landbouw is het aandeel zelfstandigen groot (84 %); in de visserij daarentegen zijn slechts 17 % zelfstandigen actief.

→ WAT ZIJN DE RESULTATEN?

In de periode 1995-2002 nam de tewerkstelling in de landbouw en de visserij in de kustzone af met bijna 10 % (Grafiek 1). In de visserij ging ongeveer een derde van de tewerkstelling verloren. De landbouw kende een minder sterke relatieve afname van de tewerkstelling (5 %). In absolute cijfers verschilt de evolutie in de landbouw en de visserij echter niet zo sterk: -221 actieven in de landbouw tegenover -315 actieven in de visserij.

In 2002 werkten in de kustzone 4.264 personen in de landbouw en 638 personen in de visserij. Dit was samen goed voor 3,0 % van de totale tewerkstelling in de kustzone. In West-Vlaanderen als geheel lag dit percentage hoger, namelijk 4,2 %. De tewerkstelling in de landbouw is vooral geconcentreerd in de hinterlandgemeenten (ca. twee derde); de tewerkstelling in de visserij situeert zich zo goed als volledig in de kustgemeenten (ca. 98 %). De tewerkstelling in de visserij in de kustzone vormt bovendien bijna de totaliteit van de West-Vlaamse tewerkstelling in de visserij (87 %). De tewerkstelling in de landbouw in de kustzone bedraagt 22 % van de totale West-Vlaamse tewerkstelling in de landbouw.

De afname van de werkgelegenheid in de landbouw en de visserij was het sterkst in de kustgemeenten (- 4,2 % of - 346 personen). De hinterlandgemeenten kenden een afname met 6,3 % of 190 personen. De sterke afname in de kustgemeenten is hoofdzakelijk het gevolg van de afname van de tewerkstelling in de visserijsector (- 33,4 % of - 314 personen), die bijna volledig in de kustgemeenten gesitueerd is. De landbouw kende in de kustgemeenten amper een afname, met 32 arbeidsplaatsen (- 2,1 %). De werkgelegenheid in zowel de landbouw als in de visserij neemt sterker af in de kustzone dan in West-Vlaanderen.

Op het vlak van tewerkstelling moeten zowel de visserij als de landbouw aan belang inboeten. Dit is echter niet enkel het geval voor de kustzone maar geldt voor de volledige provincie. Daar staat tegenover dat de totale tewerkstelling in de kustregio tussen 1995 en 2002 toenam met bijna 7 %. De tewerkstellingsafname in de landbouw en de visserij wordt gecompenseerd door een tewerkstellingstoename in voornamelijk de tertiaire en quartaire sectoren.

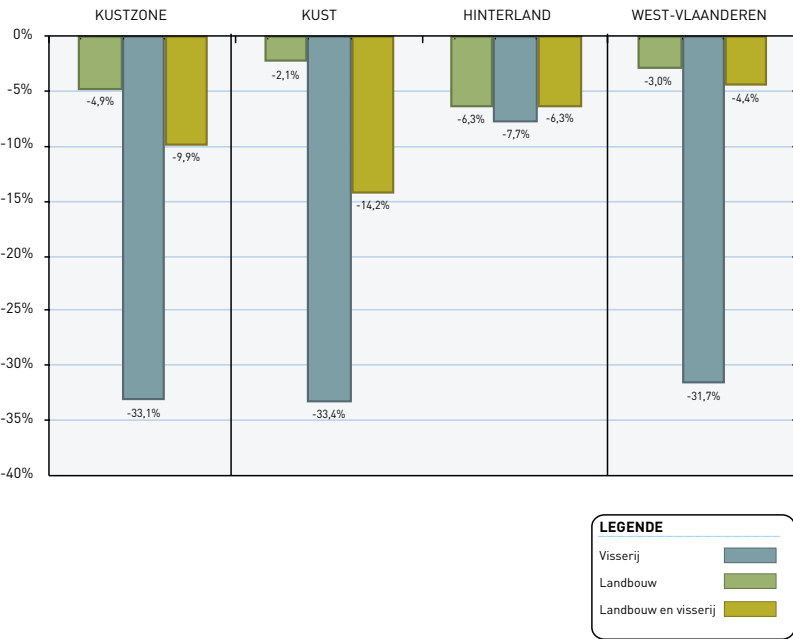
→ WAT VOOR DE TOEKOMST?

De toekomstige ontwikkelingen in de landbouw en de visserij strekken verder dan de verandering in de tewerkstelling. Ook de impact van de bedrijven op het milieu, het grondgebruik, de verdeling tussen deeltijds en voltijds werken en de seizoensarbeid zijn van belang. Er kunnen accenten worden gelegd op de relatie tussen landbouw en milieu, natuur en landschap en op de verbreding van de activiteiten, zoals biologische teelten en alternatieve visserijtechnieken. Een ondersteunings- en begeleidingscel kan helpen bij het uitwerken van verschillende steunmaatregelen.

TREND

Auteur Nancy Moyaert
(Gom - West-Vlaanderen)
Lector Jacques Viaene
(Landbouweconomie, UGent)

Grafiek 1 Evolutie totale tewerkstelling in de landbouw en de visserij, 1995-2002



Bron RSZ, RSVZ, verwerking: GOM - West-Vlaanderen